ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ – 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ – БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 202. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 29-го ЖОВТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, OCTOBER 29, 1975 No. 202. VOL. LXXXII.

В. СОХАН ПРОВОДИВ КОНГРЕСОМ БРАТСЬКИХ СОЮЗІВ НЮ ДЖЕРЗІ

Володимир Сохан

Нюарк, Н.Дж. — Сорок Друга Річна Конвенція Братського Конгресу Стейту Ню Джерзі, членами якого є 36 братських союзів, відбулась тут 23-го жовтня в місцевому готелі Гейтвей Давнтавнер Мотор Ін з провідною участю в ній представників українських союзів. Президент Братського Конгресу Стейту Ню Джерзі Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу, проводив нарадами Конвенції та її спільним обідом для делегатів і гостей, як також засіданням Екзекутиви Конгресу в навечеря Конвенції. Одну з програмових доповідей виголосив головний предсідник УНСоюзу Иосип Лисогір (тема: Роля братського руху у святкуваннях 200-ліття країни), а о. шамбелян Мирослав Харина, головний предсідник „Провидіння", відкрив молитвою спільний обід Конгресу. Про працю Братського Конгресу Стейту Ню Джерзі склали звіти за минулий рік: його уступаючий президент Володимир Сохан, голова Комісії Братського Тижня і Зв'язків Иосип Лисогір та, вкінці, голова Номінаційної Комісії Стефанія Вовчак, головна касирка „Провидіння". Крім згаданих, у Конвенції взяли ще участь інші репрезентанти українських братських союзів: мґр Уляна Дячук — головний касир УНСоюзу, Едвард Попель — головний касир УРСоюзу, д-р Роман Ричок — головний секретар УРСоюзу, Мирон Баранецький — фін. секретар „Провидіння", та мґр Адам Городинський — головний радний „Провидіння".

Прибув на Конвенцію цього Конгресу новообраний президент Крайового Братського Конгресу д-р Джон Г. Ґріффін, який виголосив під час обіду доповідь на тему: „Фратерналізм скріплює патріотизм". Департамент забезпечення Стейту Ню Джерзі репрезентувала на Конвенції д-р Елінор Люїс, директор відділу Обслуги Споживачів. На ранній сесії Конґресу були виголошені дві доповіді: Едвард А. Мертен, віцепрезидент Допомогового Союзу Лютеранів, говорив про користі з інвестування в житьове забезпечення, а Стенлі Вайследер, актуарій фірми „Екчуеріс Анлімітед", доповідав про використування забезпеченевих грамот, як пенсійних фондів, звільнених від податків. Конвенції Братського Конгресу Стейту Ню Джерзі склали привіти приявні на нарадах представники трьох сусідніх стейтових Братських Конгресів.

Президентом Братського Конгресу Ню Джерзі на чергову каденцію була обрана Елізабет О'Ніл, репрезентантка Союзу „Лоял Крішчіен Бенефіт", її заступниками — Андрій Венґлярчик (Словацький Гімнастичний Союз „Сокол") і Едвард Лофні (Лицарі Колюмба), а секретарем-касиром обраний Леопольд Маліновскі (Польський Національний Союз з Бруклина. Володимир Сохан, як уступаючий Президент Конґресу був обраний першим членом екзекутиви, а Иосип Лисогір був переобраний на голову Комісії Братського Тижня і Зв'язків.

НАРАДА ГОЛІВ ПЛАСТОВИХ СТАРШИН У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРОГОЛОШУЄ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ ДЕНЬ СОЛІДАРНОСТИ

Ню Йорк. — В днях 24-27 жовтня ц. р. тут у приміщеннях Пластового Дому відбувалися наради голів Крайових Пластових Організацій із 6 країн вільного світу, які прибули на запрошення Головної Пластової Булави для виміни думок, досвіду й спільного з'ясування стану і проблем виховання української молоді у сьогоднішніх обставинах.

На наради прибули: Австралія — пл. сен. А. Жуківський, Арґентина — пл. сен. В. Аґрес, Велика Британія — пл. сен. Я. Іванницький, ЗСА — пл. сен. А. Мицьо, Канада — пл. сен. Р. Вжесневський, Німеччина — пл .сен. І. Зубенко.

Зустріч розпочалась у п'ятницю о год. 12-ій полудня і її відкрив голова Головної Пластової Булави пл. сен. Р. Рогожа, вітаючи Начального Пластуна пл. сен. Ю. Старосольського та далеких гостей. Широку програму розпочала доповідь Начального Пластуна на тему майбутнього Українського Пласту у вільному світі, а опісля слідували звітування поодиноких голів крайових організацій та представлення ними специфічних проблем поодиноких країн.

Вже першого дня нарад приявні пластові провідники на пропозицію Головної Пластової Булави прийняли 12 СІЧНЯ ЯК ДЕНЬ СОЛІДАРНОСТИ з українськими політичними в'язнями у Совєтському Союзі, за новонародженою традицією, започаткованою Вячеславом Чорноволом.

У своєму заклику до усіх українських пластунів у вільному світі Головна Пластова Булава звертається до інших українських молодечих організацій прилучитися до цієї форми солідарности з нашими братами і сестрами в Україні. Текст заклику подано на 2-ій сторінці в цьому числі.

ТРИ З ПОЛОВИНОЮ ТИСЯЧ ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ СОЛІДАРНОСТИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — Біля 3.500 місцевих громадян, включно з молодечими, жіночими та ветеранськими організаціями, взяли участь у Маніфестації Солідарности з українськими політв'язнями, яка відбулася тут на історичній „Площі Незалежности" в неділю, 26 жовтня.

Маніфестація була зорганізована місцевим Комітетом Оборони Валентина Мороза з метою поінформувати американських державних діячів про порушування людських прав в Україні та запалити „смолоскип солідарности" і передавати його від української громади до громади для ведення подібних акцій. „Цей смолоскип символізує огонь волі в серцях кожного чоловіка, кожної жінки та дитини", — казала Наталя Турченюк під час передачі смолоскипу Уліті Ольшанівській, представниці Комітету Оборони Валентина Мороза в Ню Джерзі.

„Ми будемо запалювати цей смолоскип під час подібних маніфестацій по цілому вільному світі аж до того часу, коли Мороз, Плющ, Строката, Шабатура, Шухевич, Караванський, Осадчий, Світличний, Калинець та всі інші українські політв'язні совєтської тиранії зможуть користуватись своїми Богомданими правами" — казала далі п-і Турченюк. Церемонію передачі смолоскипу драматично завершено відчитанням імен українських політв'язнів, що їх проголошували мікрофоном 8-літні діти.

Маніфестація почалася точно о 2-ій годині по полудні під дещо захмареним небом. Похід очолювали десять пар молодих студентів, зодягнені в гуцульські строї, а за ними маршували уніформована сумівська та пластова молодь і лави українсько-аме-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В ГАРВАРДІ УРОЧИСТО ЗАПОЧАТКОВАНО КАТЕДРУ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ ІМ. МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ІНАВГУРАЦІЙНОЮ ЛЕКЦІЄЮ ЇЇ ПЕРШОГО ПРОФЕСОРА Д-РА ОМЕЛЯНА ПРІЦАКА

Проф. Омелян Пріцак

Кембрідж, Масс. (З. С.) — Минулої п'ятниці, 24-го жовтня, тут у Гарвардському університеті офіційно започатковано Катедру української історії ім. Михайла Грушевського інавгураційною лекцією першого професора цієї Катедри академіка д-ра Омеляна Пріцака та рядом пов'язаних з цим урочистостей, що становили черговий справжній „Український День" у цьому престижевому університеті.

Проф. д-р Омелян Пріцак, духовий та інтелектуальний архітект Українського Наукового Проєкту при Гарвардському університеті, своєю інавгураційною лекцією встановив ряд прецеденсів історичного значення: це була перша лекція першого професора першої, вивінуваної на вічність, катедри історії України ім. Михайла Грушевського, створеної спеціяльно для зберігання неконтрольованої української історичної пам'яти. До серії історичних прецеденсів слід додати ще й цей факт, що це була, — як це відмітив у своєму вступному слові проф. д-р Генрі Росовскі, ректор професорського складу гуманістичних і точних наук в Гарварді, — перша того роду лекція в 340-літній історії цього найстаршого американського університету. „Проф. Пріцак — сказав проф. Росовскі — започаткував вже неодну традицію на цьому університеті. Я певний, що й ця закріпиться на довгі і довгі роки". Проф. Росовскі відмітив унікальне значення перших громадсько-вивінувальних трьох катедр українознавства і Наукового Інституту при Гарвардському університеті та висловив за це подяку українській громаді від університету. Проф. Росовскі сказав, що він особисто почувається тісно пов'язаним з українцями і українознавчими студіями, бо його батьки, з походження білоруси, були випускниками київського університету. „Немає в Гарварді другого науковця, який більше заслуговував би на це відзначення, як проф. О. Пріцак — сказав проф. Росовскі. Це людина з візією, з пристрастю, але й з кольосальним інтелектуальним діяпазоном. Його вибір є належним вшануванням цього великого науковця, ім'я якого нестиме ця катедра у вічність", — закінчив своє слово проф. Росовскі.

При вщерть виповненій професорами, студентами і гостями залі бібліотеки Ляммонт, проф. Пріцак дав півторигодинний виклад про „Походження Русі", попереджуючи його заввагою, що „п'ятниця, 24 жовтня, ввійде в історію української науки, як початок нової доби на цьому континенті". Подавши дефініцію історії, як точної науки та окресливши специфічну схему і критерії, проф. Пріцак, оперуючи багатющим матеріялом, насвітлив період встановлення Русі на фоні світової історії поміж 6-им і 11-им століттями. З'ясувавши спершу 250-літню контроверзію поміж норманською і антинорманською теоріями щодо походження Русі, проф. Пріцак відкинув одну і другу теорії, які „не зуміли розв'язати проблеми, бо обидві сторони займалися не центральною, але маргінесовою проблемою. Прихильники одної і другої теорій — при чому слід відмітити, що офіційна совєтська історіографія прийняла антинорманістичну теорію — старалися вияснити проблеми 9-10 сторіччя через окуляри концепцій 19-20 сторіччя. Слід повернутися до основних джерел — писаних джерел, від яких починається історія — і відтворити на фоні всесвітньої історії ситуацію 9-10 сторіччя. Тоді можна дійти до хоч і несподіваних, але одиноко можливих результатів".

В заключенні обширної лекції, проф. Пріцак відмітив появу у 8-9 сторіччі „багатоетнічної, багатомовної об'єднаної економічної і суспільної сфери, репрезентованої морсько-торговельним суспільством „Маре Балтікум", яке було перещеплене носіями культури „Маре Нострум". Пройшло понад два сторіччя заки з цих багатоетнічних і багатомовних комерційних спроб торговельних компаній „номадів моря", які ввійшли в контакт з „номадами степів", витворилася висока, християнська і мовно слов'янська культура — Київська Русь — із своєю історичною свідомістю, що означало вхід Русі до історії, як повноцінної одиниці", — закінчив проф. О. Пріцак.

Повний текст цієї лекції проф. Пріцака буде своєчас-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗБІРКА ПОТРІБНИХ ЩЕ ФОНДІВ НА ЗАВЕРШЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДСЬКОГО ЦЕНТРУ — ГОЛОВНА МЕТА ФКУ В ЮВІЛЕЙНОМУ 1976-МУ РОЦІ

Кембрідж, Масс. (з. с.). — „Завершення фундації Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті — це наш перший і найважливіший проєкт для відмічення 200річчя Америки, 100річчя нашого поселення в ЗСА і для відсічі 100річному Валуєвському указові, який по сьогоднішній день держить українство на рідних землях в кайданах", — було, за словами проф. Омеляна Пріцака, — ціллю і вислідом тригодинних нарад групи активістів Фонду Катедри Українознавства, які відбулися тут в суботу, 25 жовтня, в приміщеннях Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті на закінчення „Українських Днів" в цьому університеті з кінцем минулого тижня.

Рівночасно, в результаті нарад Наукової Ради ФКУ, які відбулися під головуванням проф. д-ра Омеляна Пріцака, рішено перетворити цю Раду на Постійну Конференцію Українознавчих Студій при Українському Науковому Інституті Гарвардського університету. Рішення схвалено більшістю голосів і вже заплановано ширшу конференцію на весну наступного року, присвячену темі русифікації української мови, культури і суспільно - громадського життя в Україні.

В нарадах ФКУ, які фактично ще розпочались в п'ятницю увечорі після другої лекції проф. О. Пріцака, взяло участь понад 20 активістів ФКУ під головуванням мґра Степана Хемича, голови ФКУ, мґра Богдана Тарнавського, містоголови і організаційного референта, та інж. Василя Лагошняка, голови стейтового відділу ФКУ в Огайо. Ці наради, як і всі попередні конференції і з'їзди цієї організації, закінчилися одушевленими і щедрими деклараціями пожертв поодиноких учасників в сумах від 500 до 9,000 долярів на загальну суму 30,000 долярів. „Наші з'їзди, — заявив мґр Б. Тарнавський під час звітування за 1975 рік — позначаються не ювілеями, але досягненнями сьогодні із візією і проєкціями на майбутнє".

Поставивши завершення Гарвардського проєкту, як найважливіше завдання ФКУ і цілої української громади в ЗСА в 1976-му році для відмічення 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення в ЗСА, підкреслюючи його значення, як найбільшого вкладу українців в розвиток цієї країни в науковій і культур-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Георгій Корнієнко назначений заступником міністра закордонних справ СССР

Москва. — Ройтерс інформує, що дотеперішнього голову комісії, яка займалася справами ЗСА в міністерстві закордонних справ СССР, Георгія М. Корнієнка, назначено заступником міністра закордонних справ. Корнієнко, який є дев'ятим з черги заступником міністра закордонних справ СССР, буде й далі завідувати американським відділом і відповідати за зносини між Москвою і Вашінґтоном. Георгій Корнієнко був свого часу затруднений в совєтській амбасаді у Вашінґтоні, як один із заступників амбасадора.

204-ИЙ ВІДДІЛ УНС В НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Ню Йорк, Н.Й. (в.л.). — В неділю, 26-го жовтня ц.р., 204-й Відділ Українського Народного Союзу ім. о. А. Гончаренка відзначив бенкетом і мистецькою програмою свій золотий ювілей — 50-річчя творчої праці для добра своїх членів та української громади. 50 років тому, в дні 1-го серпня 1925 р., відбулися перші оновуючі збори членів УНС, на яких засновано 204-й Відділ. Тимчасовий оснувуючий комітет очолювали тоді померлі вже члени УНС Микола Близнак, Іван Дусаненко, Микола Воробець і Петро Задорецький. Першим предсідником новоствореного Відділу був Микола Воробець, а фінансовим секретарем Микола Близнак. Треба подивляти жертвенну і самовіддану працю тодійшних піонерів, які докладали багато зусиль для збільшення кількости членів Відділу, який сьогодні начисляє біля 1.400 членів. Президію теперішньої Управи Відділу очолюють д-р О. Соколишин — предсідник і д-р В. Палідвор — фінансовий секретар. На протязі 50 років невтомно працювали також багато інших членів, імена яких названо в окремому листку, що його Відділ, при допомозі голови д-ра О. Соколишина, видав з нагоди 50-річчя.

Ювілейний бенкет, який відбувся у великій залі Українського Народного Дому і в якому взяло участь понад 100 осіб та декілька членів Головного Уряду, відкрив голова Відділу д-р О. Соколишин, згадуючи, що святкуємо цей золотий ювілей в часі, коли ціла Америка, в тому й українська спільнота, відзначає 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в цій країні. Наш патрон, козак о. Агапій Гончаренко, нащадок Богунів, прибув до ЗСА дещо раніше, бо 110 років тому і ця подія заслуговує також на окрему згадку — заявив д-р О. Соколишин. Вставанням з місць і однохвилинною мовчанкою присутні вшанували попередніх голів і урядовців та членів Відділу, а зокрема покійних Дмитра Галичина та І. Марка. Останній був 23 роки головою 204-го Відділу.

Перебравши керівництво бенкетом, д-р Василь Палідвор, який уже 25 років виконує обов'язки секретаря Відділу, попросив о. С. Шевчука з парафії св. Юра провести молитву, після якої англомовна секретарка Відділу Софія Карплюк відчитала коротке привітання в англійській мові, а д-р В. Палідвор познайомив присутніх з історією оснування Відділу і зачитав оригінальне повідомлення про скликання перших загальних зборів, друковане у „Свободі" в липні 1925 року. „Наш Відділ постійно був активний, — заявив д-р В. Палідвор. — і не зважаючи на конкуренцію та існування багатьох інших Відділів, ми росли і, як допоможе Господь, будемо рости, бо Український Народний Союз,

(Закінчення на стор. 4-ій)

ВІЗАНТІЙСЬКИЙ ХОР З ГОЛЛЯНДІЇ ПОЧАВ СВОЄ ТУРНЕ В КАНАДІ І ЗСА ТРІЮМФАЛЬНИМИ ВИСТУПАМИ В МОНТРЕАЛІ І ТОРОНТІ

Візантійський хор зі своїм диригентом д-ром Мирославом Антоновичем

Торонто, Онт. (Л. П.) — Понад 4,000 українців та інших канадських громадян ентузіястично вітали Візантійських хор з Голляндії під дириґуванням проф. д-ра Мирослава Антоновича на перших виступах у Канаді. Між слухачами був голляндський консул, який на прийнятті заявив, що він пізнав українські пісні ще в час Другої світової війни в німецькім концентраційнім таборі, де він перебував з українцями за участь в антифашистівському резистансі. Голляндський консул і представники голляндської спільноти в Канаді обдарували квітами Голляндський хор, його керівника д-ра М. Антоновича і соліста-бандуриста Володимира Луцева. Радіогодина голляндською мовою в Канаді присвятила півгодини для розповіді про історію створення Візантійського хору в Утрехті, а також розповідала слухачам про сучасну мартирологію українського народу. До прибулого раніше до Канади для полагодження формальностей маестра В. Луцева приєдналися 41 голляндський співак зі своїм диригентом д-ром М. Антоновичем в Монтреалі, де в залі Плято Голл у центрі міста в суботу, 25 жовтня, відбувся перший концерт. Всі 1,300 місць були розкуплені. Візантійський хор виконував українські релігійні, світські і народні пісні. Соліст-бандурист В. Луців вперше виконав давноісторичну думу про Богдана Хмельницького, присвячуючи її сл. п. ген. Тарасові Чупринці — Шухевичеві. Ця програма пройшла під безнастанні оплески та домагання наддатків. Перед відлетом з Монтреалю до Торонта голляндських співаків прощали українці і голляндці Монтреалю і околиць, привізши гостей з приватних домів після ночівлі і обдарувавши їх різними дарунками. На летовищі хористи відспівали для присутніх „Многая літа", а потім „За-

(Закінчення на стор. 3-ій)

МАРОККАНЦІ ПОЧАЛИ „МИРНИЙ ПОХІД" НА ЕСПАНСЬКУ САГАРУ

Аіт Меллоуль, Марокко. — Під звуки барабанів і труб та з тисячами повіваючих на вітрі прапорів, 100 тисяч марокканців, чоловіків і жінок, та 3.000 вантажних авт з харчами, шатрами, водою і санітарним приладдям, розпочали „мирний марш" на еспанську Сагару. Вони становлять першу групу величезної „цивільної армії" в числі 350.000 чоловік, які мають взяти участь у заповідженому королем Марокко Гасаном марші та окупувати еспанську Сагару, яка, на думку короля Гасана, є національною територією Марокка. Згідно з опінією політичних аналітиків, Еспанія правдоподібно не ставитиме спротиву маршуючій „армії цивілів", але другий заінтересований партнер тим обширом, Альжир, сконцентрував в тій околиці деякі військові частини і домагається припинення маршу, бо, мовляв, еспанська Сагара належиться Альжирові.

У зв'язку з цією кризою, генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм виїхав до Мадріду з метою перевести там розмови у цій справі після того, коли він відбув зустрічі з урядовими чинниками Альжиру, Марокко і Мавританії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 50 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зерно для Совєтського Союзу

Минулого тижня Білий Дім повідомив, що уряд Совєтського Союзу підписав 5-річний контракт із ЗСА щодо закупівлі від 6 до 8 мільйонів тонн американської пшениці й кукурудзи річно. У договорі зазначено, що якщо б СССР хотів закупити більше ніж 8 мільйонів тонн, то Москва мусіла б обговорити цю справу з урядом ЗСА, заки могла б підписувати контракти з приватними американськими експортерами зерна.

Сам факт, що Москва погодилася підписати такий довгореченцевий договір, матиме відрадний вплив на економіку ЗСА, бо значно зможе запобігти раптовим підвишкам в цінах харчових продуктів в Америці. Досі Москва закуповувала американське зерно без жадних домовлень на довшу мету, наприклад, в 1972-му році закупила 13.7 мільйона метричних тонн, в 1974-му тільки 1.8 мільйона тонн, а цього року вже закупила понад 10 мільйонів тонн зерна і правдоподібно купить навіть більше. Така змінлива торговельна політика Москви мала дуже негативний вплив на ціни харчових продуктів в Америці і власне тому Вашінгтон домагався довгореченцевого договору, на що Москва мусіла погодитися з уваги на дуже поганий цьогорічний урожай в СССР, спричинений головним чином посухою у великих частинах Совєтського Союзу.

Однак, коли Москва підписала цей довгореченцевий договір, то не тільки запевнила, що в ЗСА не буде раптових підвишок в цінах на харчові продукти, але також в дійсності призналася перед світом, що неефективна совєтська система колективного сільського господарства неспроможна виживити власного населення і тим самим визнала перевагу американської сільськогосподарської системи, базованої на принципі приватної власности. Адже не тільки посуха, але, як вказують західні економісти, „типова для СССР" неефективність центрального плянування, слабо розвинена система транспортації, брак запасових частин до сільськогосподарських машин тощо також спричинилися до цьогорічного поганого урожаю в СССР. Коли в ЗСА тільки 4 відсотки всієї робочої сили працює на фармах і Америка може експортувати великі кількості різних продуктів, то в СССР одна третя цілої робочої сили працює в сільськогосподарському секторі, в колгоспах і радгоспах, але Совєтський Союз все одно мусить часто купувати харчові продукти за кордоном.

Як відомо, більшість цих продуктів, зокрема зерно, Совєтський Союз закуповує в ЗСА та Канаді. І тут приходять на гадку слова совєтського історика - дисидента Андрея Амальрика, який недавно в статті в „Ню Йорк Таймсі" радив Вашінгтонові за кожний бушель американського зерна чи американського технологічного знання вимагати від Москви все більшої демократизації совєтського суспільства, зокрема вимагати пошанування людських прав. Амальрик твердить, що агресивна і небезпечна для Заходу закордонна політика СССР зміниться тільки тоді, коли наступлять зміни внутрі СССР, бо закордонна політика даної країни — писав Амальрик — віддзеркалює її внутрішню політику, а в СССР теперішня внутрішня політика базована на насильстві. Отже, вимагаючи від Москви, щоб вона додержувалася міжнародних договорів, в яких зобов'язалася не порушувати людських прав, Вашінгтон, за твердженням Амальрика, не тільки може полегшити умовини життя совєтських громадян, але також запевнити безпеку Америки.

Державний департамент ЗСА повинен застановитися над цими думками Амальрика, особливо тепер, коли Москва погодилася на довгореченцевий контракт щодо закупівлі американського зерна.

Армія без зброї

Вже цілими роками ведеться між Еспанією і Марокко дипломатичний спір за територію так званої Еспанської Сагари, цієї до речі слабозаселеної частини пустелі, на обширі якої (100.000 квадратних миль) поселилось ледве 75.000 мешканців, переважно номадів. Еспанія, яка захопила цю північно - африканську територію в 1884 році, вдержує у тій частині аж 15.000 своїх вояків, побоюючись, що одного дня Марокко і Мавританія, колись французька колонія, можуть окупувати Сагару при допомозі військової сили. Здавалося б, що немає причини вести війни за безконечні піщані простори, на яких, помимо коштовних спроб, не вдалось розшукати дорогих копалин нафти чи інших сирівців. Однак, Еспанська Сагара скриває у своїх підземеллях найбільші у світі поклади фосфату, головного складника у випродуковуванні штучних погноїв.

Теперішній король Марокко Гассан, знаючи, що війна могла б принести тільки поразку й додаткові злидні його народові, передав справу Еспанської Сагари до вирішення Міжнародному Судові при Об'єднаних Націях. Цей Суд має вирішити, чи перевести серед номадів, які заселюють Сагару, референдум, чого домагається Еспанія, чи шукати інших способів розв'язки цієї справи. Король Гассан натомість має свій власний плян, який передбачає „мирне" захоплення її марокканцями, які в числі від 350.000 до 500.000 осіб мають вмаршувати на територію Сагари без зброї тільки з сільськогосподарським устаткуванням і там поселитись. Їм заборонено боронитись перед озброєним військом Еспанії, яке, згідно з опінією короля Гассана, не відважиться атакувати безборонних цивільних людей, які візьмуть участь у цьому, на його думку, „мирному поході". Якщо б сталося інакше, — заявив Гассан, — тоді марокканська армія буде змушена „оборонятись".

Світ з неприхованою цікавістю очікує вислідів „мирного маршу" цієї велетенської „армії без зброї".

Любов Коленська

ПРАВДИ НЕ ЗАКРИТИ...

Багато наших людей їздило до Совєтського Союзу. Одні, щоб відвідати своїх рідних, інші, щоб принаймні ще раз у своєму житті поглянути на вулиці і доми, де вони виростали, а молоді, щоб побачити ці землі, про які розповідали їхні батьки, і збагнути те життя, що сьогодні проходить у сучасній Україні. Переважно ті, що повертаються звідтіля, схвильовані, з пониклою душею, у свідомості, що там їм рідні люди не живуть, а... відбувають дні — сповнені тривоги і неспокою, непевні навіть, що їм принесе чергова хвилина. Для молоді виїзд в Україну, назагал, має позитивне значення, бо це, що для них було мітом-казкою, перетворюється в живу дійсність. Вони бачать мистецькі архітектурні прадавні пам'ятки, що їх оглядали тільки на прозірках, вони особисто пізнають українців, автохтонних мешканців міст і сіл, знайомляться з їх психікою, а що найважливіше, вони безпосередньо мають змогу придивитися і пізнати обставини, які існують у сучасній Україні чи то під час розмов з людьми, чи, приглянувшись словам на плякатах, численним портретам „вождів" і „героїв" Совєтського Союзу, чи навіть з поведінки їхніх „ангелів хоронителів", тобто гідів, які не відступають від них ні на хвилину, і які, часто прохопившись необачним словечком, відкривають правдиве обличчя комуністичного правління. І як часто молодь, боляче заскочена і вражена насильною русифікацією в Україні, приїхавши до Америки, повертається до української мови, якою в дитинстві розмовляла зі своїми батьками.

Розповіді українських туристів, які для американського світу могли б бути суб'єктивними, потверджують репортажі і статті американських туристів, які подорожували по Совєтському Союзі. В останньому часі, в американській пресі надруковано спостереження конгресменки Мілісент Фенвік, яка домагалася, щоб її допустити на побачення з В. Морозом, одначе їй не дозволено.

Таму поїздка Керін ДіКров до Москви на Міжнародну Конференцію Жінок — це важлива подія і для нас, хоч під час перебування в СССР вона не згадує українців, проте вона наголошує проблеми суспільного порядку в Совєтському Союзі, нехтування прав людини і фальшування правди. Подія ця важлива ще й з цього огляду, що її запрошено саме з тією метою, — як потім виявляється з інтерв'ю з дописувачем „Ню Йорк Таймсу" Дейвідом К. Шіплером, — щоб вона, повернувшись до Америки, причинилась до розповсюджування брехні про рівні права жінок з чоловіками, про „надзвичайну" ролю жінки в Совєтському Союзі, про її привілеї...

37-річна Керін ДіКров — це визначна провідниця фемініcтичного руху в ЗСА, у 1974 році її обрано президентом Крайової Організації Жінок (НОВ), за професією вона адвокат, живе в Сиракюзах, Н. И. Виступивши на телевізійній передачі, вона заявила: „Такої дискримінації, як в Совєтському Союзі, я не бачила, вона куди гірша як в Америці"...

В інтерв'ю з Дейвідом Шіплером вона сказала: „Ці люди не тільки що не допускають існування протилежности поглядів, але, щобільше, вони цього не розуміють. В Америці існує протилежність поглядів і тоді, звичайна річ, ми боремося. Я над цим ніколи не застановлялася і на думку мені не приходило, що це якийсь особливий привілей, а просто я це явище сприймала як частину самого життя. А вже не повірила б нізащо на світі, щоб хтось міг мені наказати — „викинь дещо зі своєї промови".

Проте, не так воно сталося, як до цього звикла Керін ДіКров, яка виростала в Америці, де всі права забезпечені людині. Тільки вона приїхала, совєтські урядовці вимагали, щоб промову, яку виголошуватиме під час конференції, вона написала і дала їм прочитати. І хоча вона ніколи цього не робила, не могла здобутися на „геройство" і поступилася, в інакшому бо разі їй „чемно натякнули", що вона не зможе взяти участи в поїздці до Ленінграду і разом з усіма оглянути там школи і фабрики. Та це був тільки початок...

Прочитавши її промову, два чоловіки ввійшло до її кімнати і настоювали, щоб Керін ДіКров викреслила зі своєї промови кілька рядків, у яких вона не погоджується з поглядом Міністерства Справедливости, що в СССР існує рівноправність обох статей —чоловіків і жінок. Не було ради, і хоча вона була обурена, їй довелось викреслити ці рядки. Тільки на цьому не закінчилось. Проминули два дні, і знову під час Конференції на коридор її викликав один урядовець, і, вказавши на рядок, в якому були слова: „Дискримінація статей існує в кожній країні світу", вимагав, щоб вона замінила ці слова в цей спосіб: „Дискримінація існує тільки в деяких країнах світу"... Вона відмовилась, проте, на велике своє здивування, зауважила, що перекладач у цих же рядках пофальшував текст її промови.

Під час перебування в Совєтському Союзі Керін ДіКров деякі свої спостереження записувала у своєму нотатнику. Деякі люди, в бажанні бути незвичайно увічливими і пересадно галянтними, допускалися грубої помилки, нехотячи унаявлюють на кожному кроці дискримінацію жінки, представляючи її як емоційне

(Закінчення на стор. 3-ій)

Марія Римська

СОВЄТСЬКИЙ НЕОКОЛОНІЯЛІЗМ КИТАЙСЬКИМИ ОЧИМА

Коли пишу ці рядки, Кісінджер перебуває в Пекіні, переговорюючи з лідерами Китаю. Ця зустріч мала б бути лише підготовчою до зустрічі „на вершинах" між през. Фордом і Мао та його помічниками. Можлива б нині така зустріч „на вершинах" між Брежнєвим і Мао? Напевно ні. Суперечності між СССР і Китаєм гостріші ніж між капіталістичними ЗСА і Китаєм.

Хоч Китай і СССР мають комуністичний устрій, ці обидві країни репрезентують націоналізм у найяскравішому його вислові. Ці націоналістичні фактори, що їх роз'єднують, грають вирішальну ролю і вивищуються понад їхній „марксизм - ленінізм", що мав би їх єднати для спільної „побудови комунізму" у світі.

Китайці не можуть ніяк зрозуміти того, що коли західні колоніяльні держави давно повернули їм території, загарбані від Китаю в часи його слабости, російські брати - комуністи відмовляються повернути їм те, що загарбали від Китаю царі.

Китайці вважають у загальному усі народи світу „варварами". П а нування над ними західніх „варварів" вони виелімінували. Чи мали б китайці нині толерувати перевагу східніх варварів, ще гірших у їх очах дикунів, ніж ті західні? Цей психологічний фактор може сильніший ніж націоналістичний і всі інші, і зводиться до того, що вони ніколи не визнають примату „варварського" СССР у комуністичному світі ні вищости тих зразків марксизму - ленінізму, який створили росіяни. Для них це дуже важливе питання — доказати росіянам їх „нижчість" і показати свою моральну вищість над ними.

Західня преса повторює вістки з достовірних джерел, що від кількох літ у Пекіні перебуває заступник Громика і веде переговори з китайцями. Які найважливіші питання у цих переговорах? Це напевно не питання наладнання ідеологічного конфлікту у комуністичній сім'ї. Основне питання — це проблема кордонів на Амурі й Уссурі, це питання совєтського протекторату над Зовнішньою Монголією, яку совєти після війни підступно загарбали від Китаю, використовуючи його слабість під час домашньої війни. Чи є надія на розв'язку цих територіяльних питань? Ледве.

Китайці дивляться з погордою на росіян. В загальному китайцям не можна причепити ярлика імперіялістів. Вони не відпираються від того, що їм залежить на впливах на Далекому і Південно - східньому Сході, але ті впливи сягають радше лише так далеко, щоб протидіяти впливам Москви і Вашінгтону, а не установити власні колонії в тому районі. Тому їм легко з такою фурією атакувати московський імперіялізм.

Хочемо саме, цитуючи китайські джерела, подати зразки тих атак на совєтський економічний імперіялізм. А що економічний імперіялізм обумовлює і національний, і є головною формою неоколоніялізму, то вияви китайської оцінки імперіялістичних совєтських тенденцій, є дуже промовисті.

Хочемо переповісти головні думки статті п. з. „Кровожадний соціял - імперіяліст" за „Пекін Ревю" з 10-го жовтня ц. р. ч. 41. Автор статті обговорює прояви московського неоімперіялізму на двох теренах: у недорозвинених країнах (і за зразок експлуататорської совєтської експанзії бере Індію), а відтак окремо совєтську експлуатацію в сателітських державах.

Совєтські акції в Індії

Автор починає від того, що показує, як то ті їхні акції, що їх совєти величають як „допомогу" „нерозвинутим" країнам, є нічим іншим — лише безличною експлуатацією тих бідних країн, гіршою від капіталістичної. Зацитуємо:

„Відповідно до матеріялів індійського міністерства фінансів у фіскальному році 1973-74 совєти дали Індії 139 мільйонів рупій позики у формі „допомоги". В тому самому часі і за той період часу Індія сплатила СССР 567 мільйонів рупій у капіталі і відсотках. В кожній позиції, що має бути сплачена з відсотками, є застереження, що позика мусить бути зужита на імпорт совєтських продуктів. Крім того Індія є зобов'язана експортувати на сплату її боргів сирівці до СССР".

На що автор скаржиться далі, то це на те, що СССР закидує Індію продуктами субстандартної якости, в той час, коли імпортує з Індії доброї якости сирівці. Те саме діється у фіскальній і монетарній політиці: „Односторонньо і без ніякого договорення, використовуючи як претекст девальвацію рупії в березні ц. р., совєти перерахували капітал і відсотки до теперішнього боргу Індії в той спосіб, що Індії прийдеться заплатити додаткову суму 4 мільярди рупій. В загальному СССР дістане як сплату суму, що буде на 565.7 відс. вища від оригінальної суми боргу".

„Совєти хваляться, що допомагають Індії розбудувати її незалежну індустрію. Та що на ділі? Совєтська „допомога" концентрується на важкій індустрії, як сталеварні, важка машинерія, рафінерії, станції гідро- і термо енергії. Контролюючи ці сектори індустрії, совєти контролюють життьові лінії індійської економіки. Вони контролюють 85 відс. ма-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗАКЛИК

ДО УСІХ ПЛАСТУНІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

В останніх самвидавних матеріялах, що передісталися з України, читаємо у заяві Вячеслава Чорновола, що за новонародженою традицією українські в'язні в таборах та в'язницях Совєтського Союзу відзначають день 12-го січня щороку голодівкою і писанням петицій. В. Чорновіл заявляє, що 12-го січня 1972 року це не був лише день його арешту, але початок широкої акції ліквідації шістдесятників в українському літературно-громадському житті. Тому він щорічно, як ув'язнений так і після звільнення, цей день буде відзначати із іншими переслідуваними українцями одноденною голодівкою.

Для нас, українців, що живемо у вільному світі, ця заява Вячеслава Чорновола це виклик і приклад.

Український Пласт, що ставить як свій головний обов'язок любов і вірність Батьківщині, виховуючи тепер молоді покоління далеко від України, має важливий обов'язок цю любов розбудити та вдержати.

Саме виконуючи цей свій головний обов'язок, ми закликаємо усе пластунство у вільному світі прийняти 12-го СІЧНЯ ЯК ДЕНЬ СОЛІДАРНОСТИ із нашими переслідуваними жертвами совєтського режиму.

Тому доручаємо усім пластовим проводам, що слідує:

1. Виснити дітворі та молоді причину введення Дня Солідарности.
2. Перевести в дні 12-го січня одноденну голодівку серед старшого пластунства і сеніорату як теж серед старшого юнацтва від 14-го року життя. Гроші, заощаджені голодуючими пластунами, переслати до Головної Пластової Булави, яка передасть їх як дар Пласту на акцію допомоги переслідуваним в Україні.
3. Переводячи цю голодівку при своїх щоденних зайнятях, звернути на це увагу свого і чужого окружения, виснити причину її та цим збільшити число прихильників для міжнародної акції в обороні українських в'язнів у Совєтському Союзі.

Закликаємо отже усіх пластунок і пластунів, а рівночасно запрошуємо усіх членів інших українських молодечих організацій прилучитися в дні 12-го січня 1976 року до новонародженої традиції та цим дати доказ нашим братам і сестрам в Україні, що вони не самі у своїх змаганнях за волю і справедливість, але що ми з ними!

С. К. О. Б!

за Головну Пластову Булаву:

пл. сен. Р. Рогожа,
голова

пл. сен. О. Кузьмович,
кер. вих. діяльности

пл. сен, І. Чайківська
секретар

Совєтські академіки критикують признання Нобелівської премії А. Сахарову

Москва. — Минулого тижня 72 члени Академії Наук СССР підписали заяву, в якій гостро скритикували признання цьогорічної Нобелівської премії миру академікові-дисидентові Андреєві Сахарову, твердячи, що признання цієї премії є „блюзнірством", яке перечить принципам гуманізму, миру та міжнародної приязні. Заява, підписана, між іншими, кількома нобелівськими лавреатами, твердить, що признання премії миру Сахарову було „провокацією", бо, мовляв, діяльність Сахарова в дійсності спрямована для підкопання миру, мирних і рівноправних відносин між державами та має на меті сіяти недовір'я між народами. Заяву проти надання премії Сахарову підписала одна третя всього членства Академії Наук СССР, бо всіх дійсних академіків є 242. Цієї заяви не підписав д-р Леонід Канторович, цьогорічний нобелівський лавреат в ділянці економії, як також не підписав її визначний фізик Петро Капіца. Як відомо, в 1973-му році 40 совєтських академіків були підписали заяву, в якій таврували погляди та діяльність д-ра Сахарова. Тоді Канторович і Капіца також не підписали тієї заяви. У 1973-му році Крайова Академія Наук ЗСА перестерегла совєтські власті, що пресова кампанія проти д-ра Сахарова, яка наступила після заяви 40 совєтських академіків, може довести до припинення наукової співпраці між ЗСА та СССР.

Після минулотижневої заяви 72-ох членів Академії Наук СССР, д-р Сахаров поінформував телефонічно, що ця атака на нього може вказувати, що він не одержить дозволу виїхати до Осльо, Норвегія, щоб 10-го грудня особисто одержати премію миру, а також сказав, що можуть зрости старання позбавити його членства в Академії Наук.

Коментатори вказують, що критика діяльности д-ра Сахарова совєтською пресою та властями може зрости навіть більше з уваги на те, що стало відомо, що він та 30 інших письменників й інтелектуалістів, членів паризької Групи для допомоги та акції в справі людських прав, підписали заклик в справі амнестії для всіх політичних в'язнів по цілому світі. Речники цієї Групи заявили у Парижі, що майже точно рік тому політичні в'язні в СССР були проголосили голодівку на знак протесту проти жахливих умовин у в'язницях і концтаборах. Минулого року академік А. Сахаров закликав світ кожного 30-го жовтня присвячувати політичним в'язням, щоб в такий спосіб звернути увагу публічної опінії на їхню недолю.

Роман С. Голіят

„ВАТИКАН У ТІНІ ЧЕРВОНОЇ ЗІРКИ"

(2)

Мацкевіч цитує ряд джерел, де стверджено, що Тіто й його дружина вимордували десятки тисяч сербів, хорватів, словінців і четників партизанки ген. Міхайловича. Людей живцем обливано бензиною і спалювано, відрізувано язики, розпинано на хресті, арештовано тисячі священиків, монахів і монахинь, і того злочинця приймав на авдієнцію Папа Павло VI, — здивовано підкреслює автор цієї публікації.

Громико й Подгорний відвідували кілька разів Павла VI. А все це сталося після т.зв. „діялогу із православієм", поїздки Павла VI до Святої Землі та його зустрічі з Атанагором, на що погодилися учасники Вселенського Собору.

17-го квітня 1970 року помер в Москві на 93-му році життя Алексей, патріярх „Московський і Цілої Русі, (стор. 106.) „совєтський патріярх", а 3-го червня 1971 року з помпою інтронізовано на московського патріярха Сергія Михайловича Ізвєкова — Пімена, при участі 350 делегатів, включно з ватиканським висланником кардиналом Віллебрандтом. Папа вислав йому гратуляційного листа, в якому було сказано, що: „дуже хочемо його запевнити, що Він знайде в мені брата до співпраці в усьому, що могло б послужити до єдности поміж Католицькою і Православною Церквою й усіма християнами. З глибокою любов'ю в Бога, Павло VI". (сторінка 111.)

4-го червня 1973 року в Загорську під Москвою відбулася „конференція Католицько - Православна", участь в якій взяла численна ватиканська делегація під проводом кардинала Віллебрандта. Обидві сторони підписали 15-го червня 1973 року наступний комунікат: „Католицька Церква й Російська Православна Церква узгіднили конечність спільного змагання усіх християн, не-християн і атеїстів у згідній їх праці в користь миру, боротьби із расовою дискримінацією, як також допомоги нерозвиненим країнам до їх повного розвитку. Обидві Церкви визнають однозгідно, що Соціялізм посідає позитивні аспекти, які християни повинні старатися пізнати і визнати їх вартість." (стор. 112.) Про нищення української католицької церкви Москвою — „забули пригадати!"

Мацкевіч проаналізовує положення католиків у Східній Німеччині, згадує про берлінську „стіну ганьби," масову втечу німців із Східньої Німеччини до Західньої Німеччини, ліквідацію Католицької Церкви в Альбанії, незавидне положення католиків у В'єтнамі й кількарічну жорстоку війну в'єтнамців. Автор жалкує, що навіть Ватикан не допомагав тим, які обороняли Католицьку Церкву у В'єтнамі, але тим, які її нищили. На стор. 182-ій читаємо, що в Румунії, після приходу до влади комуністичного режиму, усі католицькі школи позамикано, розстріляно біля 50-ти священиків, а біля 200 вкинуто до в'язниць. У 1948 році на Синоді в Клю Греко - Католицьку Церкву включено до Православної. Латинська церква із 1.3 мільйонами вірних має тільки одне єпископство. 26-го травня 1973 року Міколай Цеєеску, шеф держави й комуністичної партії був прийнятий св. Отцем у Ватикані. Був це третій з черги голова комуністичної держави, якого приймано у Ватикані. Після годинної авдієнції був узгіднений комунікат, в якому говорилося, що Цеєеску й Папа узгіднили в обопільному порозумінні „конечність інтенсифікації зусиль для добра миру; встановлення і розвиток відносин між усіма державами, опертих на взаємній коляборації і довір'ї для вдержання безпеки в світі".

„Щойно пізніше проникли поголоски, що властивою жертвою тих зусиль для добра миру й безпеки" впали католики східнього обряду (греко - католицького), яких прилучено до режимової Православної Церкви.

В'ЯЗЕНЬ ВАТИКАНУ

Мацкевіч назвав 19-ий розділ своєї праці „В'язень Ватикану". Він називає двох кардиналів з-поза залізної заслони — незломними. Обидва вони добачують некорисність у щораз дальших компромісах Ватикану з міжнародним комунізмом. Ті кардинали, це Міндсенті та Йосиф Сліпий, голова східньої Греко - Католицької Церкви, Верховний Архиєпископ України. „Одночасно, його доля, — після 18-річного перебування в совєтських концентраційних таборах, — є сьогодні, як то деякі говорять, доля ‚вязня Ватикану' — і може послужити за пластичну перевірку сьогоднішньої дійсности". (стор. 184.)

Автор переповідає історію єдности Римо - Католицької Церкви з Православною на підставі Фльорентійської Унії, яка була підписана 115-ма західніми єпископами і 33-ма східніми на тому Соборі (1438 - 45). 8-років після закінчення Собору, тобто в 1453-му році, турки зайняли Константинополь, а Царгородський патріярх еміґрував до Риму; Східнє цісарство перестало існувати, а центр православ'я переноситься на руські землі.

У листопаді 1596 року на Синоді в Бересті Литовському дійшло до підписання т. зв. Берестейської Унії. „На підставі унійного договору, Православна Церква Литви й Польщі переходять під юрисдикцію Риму; задержуючи слов'янську літургію, подружжя священиків, власну церковну організацію з правом митрополита висвячувати єпископів. Цей договір урочисто потверджено буллою Папи Клементія VIII, Магнус Домінус, з 23-го грудня 1596 р." (стор. 187).

(Продовження буде)

Ню Йорк, Н. Й.

КОМІТЕТ ОБОРОНИ РАДЯНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

— влаштовує —

ДОПОВІДЬ і ДИСКУСІЮ

на тему

„День політичного в'язня в СРСР"

в п'ятницю, 31 жовтня 1975 р.

о год. 6-ій веч., в залі

Українського Народного Дому

Вступ за добровільними датками.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ У ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

повідомляє, що

в суботу, 1 листопада 1975 р.

о год. 7-ій веч. в залі

Українського Народного Дому

при Fleet & Oakland Ave., Jersey City, N.J.

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

На порядку нарад:

Обговорення організаційного пляну праці на останні місяці цього року.

До участи в Зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири, конвенційні делеґати і інші урядовці відділових Управ наступних Відділів: **25, 70, 170, 171, 196, 270, 275, 286, 287, 213 і 281.**

У зборах візьмуть участь:

ВОЛОДИМИР СОХАН — гол. секретар УНС
ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ — обласний орган.

За Управу Окружного Комітету:

Стефан Островський — голова

Володимир Бутковський, касир — Михайло Жук, секретар

ВІЗАНТІЙСЬКИЙ ХОР З ГОЛЛЯНДІЇ...

Закінчення зі стор. 1-ої)

сяло сонце золоте", чим викликали захоплення серед людей на летовищі.

В Торонті концерт відбувся в неділю, 26 жовтня, в репрезентативній залі Мессі Голл. Всі 3,000 місць були заздалегідь розкуплені. Між присутніми було багато молоді і дітей. Як і в Монтреалі, так і в Торонті, зворушені чудовим співом голляндських співаків багато людей не приховували сліз зворушення. Кожний концерт Візантійський хор закінчує співом гимну „Ще не вмерла Україна" в мистецькій обробці д-ра М. Антоновича. Маси людей встають і підхоплюють спів гимну. На закінчення концерту Луців подякував слухачам за участь, за братерське відношення до голляндських співаків — працівників бюр, банків, фабрик, лікарень — які вже 25 років віддано трудяться на полі міжнароднім для слави української пісні, розголошуючи у світі національне ім'я України. Люди масово розкуповували наспівані хором українські платівки.

В понеділок, 27 жовтня, Візантійський хор був на прийнятті в Сити Голл, де вписався в золоту книгу Торонта. Хористи одержали подарунки, а від себе подарували платівки для міського радіо. Тимчасом з Вашінгтону, Д. К. надійшло повідомлення, що виступ Візантійського хору буде там передаватися через телевізійну станцію.

ТРИ З ПОЛОВИНОЮ...

Закінчення зі стор. 1-ої)

риканських ветеранських організацій.

Після відспівання американського та українського гимнів у виконані Михайла Шкварка, п-і Уляна Мазуркевич привітала присутніх в імені Комітету Оборони Мороза. Дальше ведення програми вона передала монахині Глорії Колмен, предсідниці Комісії людських відносин кардинала Кроля.

Між одержаними організаторами демонстрації заявами були телеграми від сенаторів Генрі Джексона, Гю Скота і Роберта Тафта; конгресменів Христофора Дадда та Миллісент Фенвік і колишнього совєтського політв'язня литовця Сімаса Кудірки. Телеграму від Кудірки відчитала його сестра.

Головним промовцем під час маніфестації була д-р Марія Бек, колишня президентка Міської Ради Детройту та відома українська громадська діячка. У своїй промові д-р М. Бек підчеркнула, що головну ролю в обороні людських прав в Україні повинна відгравати українська молодь.

Відкрив маніфестацію молитвою о. шамб. Михайло Федорович, а о. прот. Степан Віляк провів кінцеву молитву.

З короткими заявами солідарности та в обороні українських політв'язнів в Совєтському Союзі виступили конгресмен Вілліям Грін, д-р Руфус Корнельсон, директор філядельфійської Християнської Ради, стейтова сенаторка Джанет Рібмен та Френк Соліван, президент філядельфійської Федерації Учителів.

До почесної президії маніфестації входили о. шамб. Мирослав Харина, о. Чарлс В. Девлін, директор Комісії Людських Прав кардинала Кроля, рабін Аллан Д. Фюкс, єпископ Джон Грейгем, д-р Ричард Ганусей, шкільний інспектор п'ятого шкільного дистрикту, Вальдемар Джансон, представник філядельфійської Спілки Вільних Лотишів, Даніел МекКенна, міський представник, Джеймс Мелінсон, Донас Стелмокас, віцепрезидент місцевої Литовсько-Американської громади, та Лео Томандер, представник Естонської громади.

Українську громаду представляв проф. Петро Стерчо, голова місцевого Відділу УККА.

В концертовій частині програми виступив хор „Кобзар" під диригентурою д-ра Антона Рудницького, акомпаніювала п-і Р. Гарасимович. Хор відспівав дві пісні.

Того вечора з 6-ій і 11-ій годинах всі телевізійні канали подавали ширші репортажі з цієї маніфестації, а місцеві газети також точно описали її перебіг.

ЗБІРКА ПОТРІБНИХ...

Закінчення зі стор. 1-ої)

ній площині, активісти ФКУ обговорили ряд засобів для здійснення цього завдання до кінця 1976-го року, згідно з пляном і договором з адміністративними властями Гарвардського університету. Як відомо, цей договір встановив кінець 1972-го року для фундації трьох катедр коштом 600,000 кожна, а кінець 1976-го року — для фундації Українського Наукового Інституту коштом 2 мільйонів долярів. Недодержанням цих передумов українською громадою може причинитися до подвоєння, а то й потроєння коштів. Згідно із звітами, на конто Інституту вже зібрано понад пів мільйона долярів, отже потрібно ще зібрати 1.4 мільйона долярів до кінця 1976-го року. Масова збіркова акція, культурні, розвагові та інші імпрези, дорівняльні фонди, тестаменти, інвестиції та інші засоби були головною темою цих нарад кружка активістів - ентузіястів ФКУ. Рівнож заторкнено такі справи, як крайовий з'їзд ФКУ, статут цієї організації, інформативні матеріяли, стипендії для студентів, співпраця з Інститутом, видавнича діяльність, дальша акція в обороні Валентина Мороза та інших українських політв'язнів, до якої зобов'язався Гарвардський університет, і ряд біжучих справ, пов'язаних з Гарвардським проєктом. Одначе, збірка потрібних фондів — 1.4 мільйона долярів, — щоб уникнути зайвих великих коштів становила основне і пекуче ядро нарад представників і членів Екзекутиви ФКУ.

„Ми не сміємо бути приспані успіхом", — говорив інж. Михайло Корчинський, по професії інженер - плянувальник, який простою математичною калькуляцією дійшов до заключення, що коли б кожний із 8,000 дотеперішніх жертводавців дав по 300 долярів, — фундація Інституту не то що була б завершена, але й залишилася б надвишка на вивінування бібліотеки і на стипендії для студентів україністики. „Україна конає в судорогах русифікації Валуєвського указу — нам слід іти на відсіч", — закликав інж. М. Корчинський, — додаючи: „А чи з другого боку можна уявити собі більший вклад українства в розвиток ЗСА і просвічення його населення, як встановленням Центру Українознавчих студій при Гарвардському університеті з нагоди 200-річчя Америки і 100-ліття нашого поселення в цій країні?!"

„Два мільйони долярів на науку, українську науку, в найкращому університеті світу — це „пінатс" (горіхи) — заявив інж. В. Лагошняк, меценат - фундатор - активіст ФКУ, в питомий йому простолінійний спосіб. „Ми мусимо ці фонди придбати і то до півночі 31-го грудня 1976-го року. І ми їх збереймо".

На закінчення нарад, вже в традиційний спосіб, зголосилися такі активісти з декляраціями: И. і А. Іванів — 9,000 дол., Петро Яцик — 9,000 дол.; по 1,000 долярів: І. Сливка, В. Медуха, М. Корчинський, Б. Тарнавський, С. Хемич, д-р Я. Падох, Я. Дужий, А. Сливоцький, п-ні С. Залітач, М. Іванців, В. Лагошняк; і по 500 долярів — М. Смородський і П. Палюх.

ПРАВДИ НЕ ЗАКРИТИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

створіння, як прикрасу-лялечку, або віддаючи їй привілеї вже самими фактом, що вона жінка, а не за її працю чи заслуги. Для прикладу: урядовець з Міністерства Справедливости почав вияснювати Керін ДіКров, чому жінки є добрими суддями, сказавши: „Жінки є... емоційні створіння".

Або жінка - адвокат вияснювала, що після розводу дітей віддають жінкам, а не чоловікам тому, що, їх народивши, вона більше прив'язана до них. „Батьки люблять своїх дітей, мовляв, тільки через любов до своєї жінки".

Професор медичної школи, оточений жінками - делегатками, щоб висказати їм комплімент, сказав, що поміж ними почувається, як серед клюмби квітів. У театрі, на одній комедії, що була побудована ввесь час на дотепах, які дискримінують жінку, актор розповідав анекдот, як то його переслідувало нещастя... От одного разу він побачив, що в річці потопає жінка, він притьма кинувся її ратувати... Та ба, у цій же хвилині, він завважив, що їй далеко до краси і кинув знову її в річку. Усі компліменти і дотепи, очевидно, не подобалися Керін ДіКров, тим більше, що зовнішня пересадна запопадливість ніяк не була співмірна фактам совєтського сьогодення.

Идучи вулицею Ленінграду, вона побачила, що у вантажному авті, яким возять сміття, за керівницею, покурюючи цигарку, сидів чоловік, а за вантажним автом підбігала жінка і вкидала туди преважкі бочки зі сміттям... Також вона розпитувала, чому в куховарській школі вчаться тільки дівчата, хіба ж хлопцям не прислуговує привілей бути добрими кухарями?.. Коли вона ставила запити тамошнім людям, вони розгублювалися, ніяковіли, ввічливо усміхалися і швидко зникали.

Совєтські урядовці і журналісти ввесь час за нею ходили і наполягали, щоб вона сказала, що в Америці жахливі умовини для жінок, а в Совєтському Союзі жінкам належать усі привілеї і права нарівні з чоловіками.

Проте, Керін ДіКров їм зразу відповіла: „В Совєтському Союзі існує більша дискримінація ніж в Америці. Там принаймні можна дискутувати над проблемами, порушувати їх у пресі. А тут такого роду, як Крайова Організація Жінок на ніщо вам не придалася б тому, що у вас немає... ніяких проблем".

Керін ДіКров не могла з дива вийти, чому її запросили на Конференцію, на якій були приявні делегатки із 111 країн — 99 відсотків комуністів, включно з американками, які ні в чому не заперечували, навпаки на кожному кроці складали похвали совєтському урядові за це, що тут панує „рівняння" прав жінок з чоловіками.

„Про мене знали, що я провідниця жіночого руху в Америці, що я протестувала проти війни — старалася пояснити Керін ДіКров, — але вони перерахувалися і програли"...

Совєтські урядові чинники таки добре прорахувалися, бо в цій країні Керін ДіКров має належне право голосу і слова свобідної людини. Сподіваємося, що її слову в Америці повірять, а з цем може зникне тут міт про свободу людини і рівноправність жінки у Совєтському Союзі.

УКРАЇНСЬКІ ЗЛУЧЕНІ ОРГАНІЗАЦІЇ у КЛІВЛЕНДІ

повідомляють, що

ВІДЗНАЧЕННЯ 57-ої РІЧНИЦІ

ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

відбудеться

в суботу, 1-го листопада 1975 р., год. 7:30 веч.

в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. ЙОСАФАТА, 5720 State Rd., Parma, Ohio

В ПРОГРАМІ:

- Апель — Комбатантські і Молодечі Організації.
- Святочне слово — мгр АНДРІЙ ФЕДИНСЬКИЙ
- Хор „ДНІПРО" — диригент ЄВГЕН О. САДОВСЬКИЙ
- Деклямації та інсценізація пера проф. В. РАДЗИКЕВИЧА — Члени Молодечих Організацій

МОЛЕБЕНІ в НАМІРЕННІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ будуть відправлені в кожній українській церкві безпосередньо перед Святочною Академією.

ПРОСИМО ЛАСКАВО ГРОМАДЯНСТВО ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТІ.

УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ЦЕНТРАЛЯ АМЕРИКИ І КАНАДИ

— влаштовує —

в суботу і неділю, 15 і 16 листопада 1975 р. на відпочинковій оселі УНС „Союзівці"

в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ

за звання чемпіонів українців Америки і Канади та за чаші УНСоюзу, „Свободи" і „Українського Тижневика" в конкуренціях:

ЧОЛОВІКІВ від 19-го року життя і ЮНАКІВ до 18-го року життя.

Провідник першостей БОГДАН МИНДЮК, ланковий настільного тенісу УСЦАК

Господар змагань — ПЛАСТОВИЙ ЗАГІН „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

Початок змагань в суботу, 15-го листопада, о год. 10-ій рано.

Після першостей зустріч ЗСА — Канада.

Зголошення учасників разом з оплатою по $5.00 від чоловіків та по $2.50 від юнаків приймає:

Bohdan Myndiuk, 26 Leamington Avenue, Islington, Ont., Canada M8Z 2W4

45-ий ВІДДІЛ СУА, ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — запрошує Вас на

ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 1 ЛИСТОПАДА 1975, в церковній залі СВ. ВОЛОДИМИРА

Початок — 9-та год. вечора • Оркестра ТЕМПО • при 425 Grier Ave., Elizabeth, N.J.

Місця при столиках можна набути при вступі або замовити — в крамниці „Говерля", 374-5768, п-і Д. Боднаренко, 353-9497, п-і Е. Яцусь, 241-8649

Комісія Старших Громадян УНСоюзу

— влаштовує —

ЛИСТОПАДОВИЙ ФЕСТИН — З'ЇЗД ЕМЕРИТІВ НА СОЮЗІВЦІ

Тиждень від 2-7-го листопада 1975 року

ПРОГРАМА:

1) КОНФЕРЕНЦІЯ в суботу, 1-го листопада 1975 року.
2) КОНФЕРЕНЦІЯ в неділю рано, 2-го листопада 1975 року.
3) БЕНКЕТ, неділя вечером, 2-го листопада 1975 року о 6-ій год. по пол.
4) РЕЗОЛЮЦІЇ і УХВАЛИ.

ЗА КОМІСІЮ:

СТЕПАН КУРОПАСЬ, голова — В. ДІДИК, касир

У справі замовлення кімнат, просимо звертатися до Управи СОЮЗІВКИ — (914) 626-5641

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ ПРИБУВ ДО ЗСА НА 10-ДЕННІ ВІДВІДИНИ

Вашінгтон. — У неділю, 26 жовтня, до ЗСА прилетів із своєю жінкою єгипетський президент Анвар ель-Садат і має пробути тут десять днів, відбуваючи наради з чільними американськими урядовцями, а також плянує відвідати ряд міст. У понеділок, 27 жовтня, президент Джералд Форд формально привітав єгипетського Президента у Білому Домі та заявив, що ЗСА продовжуватимуть свої старання довести до остаточного миру на Близькому Сході. Під час понеділкових церемоній у Вашінгтоні президент Садат заявив, що прибув до ЗСА „із відкритим серцем і відкритими раменами" та хвалив Америку за її ролю посередника у дотеперішніх договорах щодо миру на Близькому Сході.

Після формальної привітальної церемонії, президент Форд і президент Садат відбули 75-хвилинну нараду, під час якої заторкнули такі справи, як можливість договору між Ізраїлем і Сирією щодо Голянських висот, економічну допомогу для Єгипту, а також контроверсійне питання продажу американської зброї Єгиптові. Опісля, промовляючи в Крайовому Пресовому Клюбі, Садат заявив, що хоча Єгипет хоче купити американську зброю, то зазначив, що під час теперішньої поїздки він не плянує представляти конкретних пропозицій в цій справі. Президент Садат сказав, що його теперішні відвідини ЗСА — „це поїздка доброї волі". Американські чинники також підкреслюють, що відвідини Садата треба головним чином вважати як доказ поліпшення відносин між Єгиптом і ЗСА, бо він є першим єгипетським президентом, який прибув сюди з офіційною візитою. Коментатори вказують, що під час 10-денних відвідин Садат також старатиметься одержати для Єгипту економічну допомогу Вашінгтону, переконати американські фірми збільшити свої інвестиції в єгипетську економіку та переконати населення ЗСА, що Єгипет дійсно прагне миру на Близькому Сході.

СУА — це організація, що відповідає потребам кожної Української Жінки!

Увага! УКРАЇНЦІ РОЧЕСТЕРУ, Н. Й.! Увага!

У неділю, 2 листопада 1975 р.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ (831 Джозеф Авеню)

відбудеться ДОПОВІДЬ на тему:

„СУЧАСНИЙ СТАН В УКРАЇНІ И ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ"

Доповідь виголосить заступник Голови УНРади на ЗСА

Ред. Іван Кедрин-Рудницький

Після доповіді — запити й відповіді.

Початок о год. 4-ій по пол.

Вступ за добровільними датками.

УПРАВА Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ УНР

Колишнім Воякам і Громадянству подаємо болюче сумну вістку, що в п'ятницю, 17-го жовтня 1975 р., несподівано, від розриву серця відійшов у Вічність наш Незабутній Побратим по Зброї

св. п.

СТЕПАН БАРТКО

кол. старшина Армії УНР та учасник визвольної війни України, Лицар Ордену Симона Петлюри, нагороджений Воєнним Хрестом, — на еміграції член-основоположник ОбВУА і довголітній зразковий член нашого Відділу ОбВУА, заслужений церковний і громадсько-суспільний діяч.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 21-го жовтня ц. р. зі Собору УПАЦ в Брукліні, Н. Й. на Український Православний Цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

ВП. Дружині і всій Родині Покійного передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

В неділю, 2 листопада 1975 р.

о год. 11-ій рано

відправиться

в каплиці св. Юра

в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

СЛУЖБА БОЖА

за

бл. п.

МАРІЮ ГОДОВАНЕЦЬ

Проситься бувших Студенток Академії св. Василія Великого на Факс Чейсі, прибути на це Богослуження, щоби спільно помолитися за спокій душі нашої Незабутньої Товаришки.

СВІТЛЯНА ЛИСКО НЕДІЛЬСЬКА
І НАДІЯ ПЕРИГІВСЬКА ТРОЯН

В сороковий день смерті повідомляємо Друзів і Знайомих, що 19-го вересня 1975 р. відійшла віднас у Вічність на 93-му році свого труделюбивого життя, похоронена на цвинтарі св. Івана в Ню Йорку

АННА з ФЕДУНІВ ЧАЙКА-ФУРИК

Довголітня членка Т-ва Дністер і Союзу Українок Америки, а наша Дорога і Незабутня ТЕТА та ДОБРОДІЙКА-СПОНЗОРКА.

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

будуть відправлені

в церкві Покрови Божої Матері в Озон Парк, в церкві св. Родини в Бабілоні та в Німеччині

Просимо про молитви за свєтій душі Померлої.

МАРІЯ і МИКОЛА САВИЦЬКІ
ЛЮБОВ і СТЕПАН ІВАНЧУКИ
ХРИСТИНА і РІЧАРД ЛЕОНАРДИ з Родиною
ВОЛОДИСЛАВ і ЛЮБОВ ФЕДУНИ з Родиною
ЯРОСЛАВ і ЛЮБОВ ФЕДУНИ з Родиною
ВАСИЛЬ і ЛІДА КИН

В пам'ять Покійної, складаємо на фонд „Церква в Потребі" суму 300.00 долярів.

В ГАРВАРДІ УРОЧИСТО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

но надрукований у „Свободі" англійською й українською мовами.

Лекцію попередили Богослуження в Гарвардській каплиці цього ранку, що їх відправили о. шамб. Петро Мельничук, парох української католицької церкви в Балтіморі, і о. Роман Дикий з Бостону. В Богослуженнях взяли участь професори і студенти українознавчих студій в Гарварді та активісти Фонду Катедри Українознавства, які приїхали з усіх усюд на ці чергові „Українські Дні" в Гарварді. Першу частину програми дня закінчено спільним полуденком в Голійок центрі, де гості обмінювалися враженнями із заслуханого інавґураційного викладу проф. Пріцака.

В годині 5-ій по полудні цього дня, проф. Пріцак дав свою другу лекцію, тим разом українською мовою для близько сотні гостей і активістів ФКУ, що зібралися в залі недалеко відданеного від Гарварду готелю Шератон-Коммендер. У лекції „Де шукати наших традицій", проф. Пріцак подав приклади з історії України, коли „провідна верства рішила йти слідом нормальних народів, прийняла обов'язуючі в дану епоху критерії і мала відвагу та терпеливість діяти послідовно і зріло". В заключенні одногодинної лекції проф. Пріцак наголосив конечність „перспективи" в змаганнях за державність. „Щоб заїхати автом до наміченої мети — пояснював проф. Пріцак упрощеним прикладом — треба не тільки вміти ним керувати, але й мати перспективу, тобто знати якою дорогою найкраще до цієї мети заїхати. За останніх майже 200 років нашого відродження ми вже навчилися кермувати автом історії, але досі не виробили ще перспективи, тобто не мали терпеливости вивчити, якою дорогою доїхати до цілі — своєї суверенної держави. Тому й темою цієї лекції з нагоди започаткування першої катедри історії України ім. Михайла Грушевського в Гарварді мусіло бути — де шукати наших традицій".

Одна і друга лекції проф. Пріцака були своєрідним третим „милевим стовпом" в короткій, але багатій історії українознавчих студій в Гарварді. Першим таким „стовпом" було проголошення встановлення українських студій в пропам'ятний день 22 січня 1968 року. Другою ключевою подією було проголошення встановлення трьох катедр „у вічність" в квітні 1973 року. Інавґураційна лекція — це третя ключева подія в дорозі до завершення Гарвардського Центру Українознавчих Студій.

ВЕЧІР В ПОШАНУ ПРОФ. ОМЕЛЯНА ПРІЦАКА В ГАРВАРДІ

Кембрідж, Масс. (З. С.)— Понад 100 осіб — науковці, студенти, активісти ФКУ та представники українських крайових організацій—вшанували проф. д-ра Омеляна Пріцака з нагоди його інавґураційної лекції як першого професора катедри історії України ім. Михайла Грушевського в Гарварді, під час бенкету, який відбувся тут в п'ятницю увечорі, пропам'ятного 24-го жовтня, в готелі Шератон Коммендер. Бенкет, який проходив у веселій, товариській атмосфері, відкрив молитвою о. протоєрей Мирон Пахолюк, парох української католицької Церкви св. Андрея у Бостоні і духовий опікун ФКУ, а проводили ним на переміну адв. Адріян Сливоцький, один із багатьох невтомних членів молодої академічної громади в Гарварді, та мґр Богдан Тарнавський, організаційний референт ФКУ.

В дусі прецедєнсів, якими позначилися ці чергові „Українські Дні" в Гарварді, проф. д-р Едвард Кінен, мол., виголосив першу у своєму житті промову українською мовою, заявляючи, що „Гарвард — так чи інакше — вже заговорив українською мовою", що треба завдячувати проф. Пріцакові, жертвенній українській громаді та тим відданим членам ФКУ, які сьогодні стоять на порозі завершення Українського Гарвардського проєкту. „Сьогодні починається другий етап розвитку українознавства, — говорив проф. Кінен. Маємо тепер першого постійного й повного професора, людину, яка є не тільки істориком, але й мовознавцем-спеціялістом, та мовознавцем, який знає не тільки мову українознавства, але й мову Гарварду".

Проф. Кінен, який є членом Гарвадського Комітету Українознавчих Студій, є одним з наймолодших науковців цього університету, який був підвищений до рівня повного професора три роки тому, після появи його монументальної і революційної праці про листування царя Івана Грозного і князя Курбського. Висловлюючи надію, що проф. Пріцак „навчить не тільки нас, але й українознавців цілого світу говорити гарною науковою мовою", проф. Кінен побажав йому успіхів та підніс тост многоліттєвія на його честь. Ще кількакратно цього вечора зібрані гості співали многоліттєвія професорові Пріцакові та його дружині, а поодинокі громадські діячі в коротких словах складали ґратуляції та відмічували велике значіння цієї події в рамках завершення Ґарвардського проєкту. Промовляли: д-р Ярослав Падох, ред. Іван Кедрин - Рудницький, о. шамбелян Мирослав Харина, д-р Франко Сисин і Петро Яцик. Серед письменних привітів відмічено листи від Митрополита Мстислава, д-ра Романа Вереша, голови Українського Бібліографічного Центру в Чікаґо, проф. д-ра Юрія Шевельова, проф. д-ра Ігоря Шевченка, проф. д-ра Олександра Отлоблина, проф. д-ра Осипа Андрушкова та інших осіб, в тому від активістів ФКУ, які свої листи - привітання доповнили чеками - датками в різних сумах на завершення збірки на Український Науковий Інститут при Гарвардському університеті. В дусі веселої атмосфери вечора, присутніх понад 20 студентів - докторантів вручили проф. Пріцакові подарунок, його карикатуру - малюнок роботи Едварда Козака.

У свойому слові подяки, проф. Пріцак назвав цей день „найважливішим моментом свого життя". Але хоч цей змомент „зв'язаний з моїм життям — це наша спільна справа. Бог дав мені щастя бути і своєрідною бабою - повитухою і професором першої і одинокої в світі катедри історії ім. Михайла Грушевського ,яка є зародком відродження вільної української науки". Проф. Пріцак щераз підкреслив конечність завершення бази Наукового Інституту в Гарварді вивінуванням його фондом 2 мільйонів долярів до кінця 1976 року, згідно із договором з університетськими властями. „Слідуючий 1976-ий рік — це 200-ліття Америки, 100-ліття нашого поселення в ЗСА, але це й рік столітнього існування Валуєвського указу, що його цар Леонід I переводить в життя в Україні різзними засобами", — говорив проф. Пріцак, відмічуючи рівнож, що в слідуючому році має появитися історія УССР від 1917 року, яку препарують совєтські науковці. „Ми мусимо дати відсіч цим затіям і в цьому нам Боже допоможи!" закінчив своє слово проф. Пріцак під оплески зібраних гостей. Ще одним многоліттєвієм і молитвою, що її провів о. шамб. П. Мельничук, закінчено цей вечір в честь проф. Пріцака.

СОВЄТСЬКИЙ НЕОКОЛОНІЯЛІЗМ КИТАЙСЬКИМИ ОЧИМА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

шинобудівельної індустрії, 60 відс. індустрії, що продукує важке електричне обладнання, 35 відс. продукції газоліни, 40 відс. продукції сталі і т. п."

„Всі підприємства, побудовані з совєтською „допомогою", є під виключною совєтською контролею, почавши від проєктування до адміністрації". Як приклад може послужити Бокаро сталеварня. Вона є під цілковитою контролею совєтів. Її обладнання низького рівня і тому замість випродукувати до 1977 р. 7 мільйонів тонн сталі, буде добре, коли випродукує 4 мільйони".

„Совєти висилають до Індії велике число експертів. Ті експерти втішаються особливими „панськими" привілеями і дійсно „босують" у індійських фабриках. Тільки у Бокаро фабриці є біля 500 совєтських експертів. Вони живуть як маґнати у окремих дільницях, а платні не є у ніякій пропорції до заробітків індійських фахівців. Індія платить цим спецам кошти летунських подорожей до СССР для них і їхніх родин; крім того оплачує їх забезпечення, кошти перенесення і тому подібні видатки".

„З напливом совєтського грабіжницького капіталу в Індію, торгівля між СССР і Індією розрослася до небувалих розмірів. Використовуючи позицію нації - кредитора, СССР грабує Індію через торгівлю. Довершує того, купуючи дешево і продаючи дорого. Совєтські позики позбавляють Індію її свободи вибирати джерела закордонної торгівлі. Деякі продукти Індія мусить експортувати до СССР за ціну іноді 30 відс. нижчу, порівнюючи з цінами світового ринку. Совєтські машини спроваджуються в Індію — як частина позичок — за ціну 20-30 відс. вищу ніж ціни біжнародного ринку, не згадуючи вже про ти, що їх якість є нікудишня".

Автор подає дальше приклади, як то Совєти використовують Індію, продаючи їй друкарський папір, і як вони примушують Індію платити високі ціни за бавовну, за яку приходиться Індії платити СССР високу ціну. Коли ж відтак СССР купує від Індії готовий матеріял з того сирівця, то платить дуже низьку ціну.

Совєти експлуатують сателітів

Совєти хваляться на міжнародних форумах, особливо амбасадор Яків Малик чванився на Надзвичайній Сесії ОН у вересні ц. р., як то СССР помагає країнам, що є членами Ради Взаємної Економічної Допомоги (COWDCON) досягли повну економічну незалежність. Китайський журнал дає приклади і оцінку, як ця „допомога" в дійсності виглядає. Він висміває запроєктований і накинений сателітським народам „міжнародний поділ праці" і твердить, що совєти змагають не за здійснення принципу того „поділу праці" для допомоги економікам тих країн розвинутися, а навпаки: припинюють розвиток національних економій.

„Москва має в своїх руках від 1971 р. всі нитки, маневруючи якими вона здійснює програму повної економічної інтеграції сателітних країн у ділянці продукції, наукових дослідів, технології і монетарної політики, з метою втягнути економіки тих країн цілковито в совєтську орбіту і примусити країни - сателіти працювати для розвитку совєтської економіки, а не своїх економік".

Стосуючи принцип „поділу праці" і „кооперації", Москва зредукувала членів тієї „міжнародної" спільноти до ролі підсобних підприємств для совєтської економіки і відкрила ринки для збуту совєтських товарів. Для прикладу: коли СССР сам продукує головні частини для компюторів і пасажирських вагонів, він накидає сателітським державам продукцію маленьких частинок і додатків. Мадярщина мусіла зредукувати власну продукцію тракторів і підвіззя вагонів, щоб дати першенство продукції частин, достави яких вимагає СССР для совєтської продукції. Так само болгарська індустрія є змушена продукувати тільки частини машин, щоб відтак спроваджувати з СССР складені машини".

„Іноді совєти творять міжнародні „комбінати", щоб узалежнити від себе продукцію певної ділянки індустрії. Так у 1973 р. створено Оптично - Хемічний Індустріяльний Комбінат під контролею СССР і Німецької Демократичної Републіки. Тим вони виелімінували німецьку оптичну індустрію з-під виключної німецької контролі і піддали її під виключну контролю комбінату з осідком у Москві.

В ім'я такої „кооперації" й „інтеграції" створено останніми часами більш як 30 індустріяльних ґіґантів, але всі вони з осідком у Москві. Прокладення газових проводів із Оренбурга на Уралі до західніх кордонів СССР вимагало співпраці п'яти країн: Болгарії, Мадярщини, НДР, Польщі і Чехо-Словаччини, — і ці країни мусіли інвестувати мільярди в той проєкт і зв'язати з тим проєктом десятки тисяч своїх кваліфікованих робітників. Тепер цей проєкт приносить прибутки СССР, а не тим країнам, що стільки вложили в той проєкт.

Так то на розсуд китайців совєти здійснюють у своїй політиці те, що закидав Ленін колоніяльним державам. В рамах національної незалежности держав, практикують жорстоку економічну експлуатацію, з якою впарі йде фінансова і мілітарна.

Китайці псують без сумніву росіянам кров, називаючи по імені їх імперіялізм так у пресі, як і на міжнародних форумах. Це напевно шкодить більш в опінії світу, ніж те, що ми пишемо про московську колоніяльну політику.

Погрожують дружині Сахарова

Рим, Італія. — Представники совєтської амбасади в Італії заборонили дружині академіка Андрея Сахарова зустрічатися з чужоземними журналістами в часі свого перебування в Італії. Як відомо, Єлена Боннер-Сахарова перейшла в одному з італійських шпиталів складну операцію очей і тепер приходить до здоров'я. Друзі Єлини Сахарової поінформували пресу про пересторогу совєтської амбасади і заявили, що пані Сахарова побоюється тепер, що її можуть відмовити поворотньої візи до СССР. Після признання А. Сахарову нобелівської премії, Єлена Сахарова була дещо гостро висловилась перед кореспондентами про совєтські порядки.

Матура в „Рідній Школі" у Філядельфії

Цьогорічний матуральний іспит у Школі Українознавства, що її веде Товариство „Рідна Школа" у Філядельфії, найзамітніший з усіх, що відбулись на протязі двадцяти років існування цієї нашої школи. До іспиту цього року приступило аж двадцять п'ять обітурієнтів, що вказує на ріст школи і заінтересування українознавчими предметами. Школа „Рідної Школи" у Філядельфії належить до найкращих у країні: повне навчання у школі триває дванадцять років і закінчується офіційним матуральним іспитом. Наші попередні абсольвенти продовжували і подовжують навчання українознавчих предметів у вищих школах. Деякі з них вже самі стали вчителями у школах українознавства. Цього року, як це показує відбитка таблю, поміщена (нижче), іспит здали такі матуранти (перший ряд від лівої до правої): Олег Кондрат, Наталія Куйдич, Ярема Скіра, Софія Білинська, Михайло Крочак, Христина Кушнір, Зенон Фаріон, Неоніля Онуферко, Теодор Литвин, Роксоляна Горбова, Ігор Заяць і Антін (зліва): Василь Баляс, Христина Ракоча, Олег Запуто-Беднарський: другий ряд вич, Наталія Білик, Нестор Максимович, Галина Гурська, Ігор Макаренко, Наталія Пак, Роман Гриців, Галина Петрович, Ігор Чижович, Дарія Білоус і Михайло Кострицький.

Учителі (від лівої до правої): Наталія Куйдич, д-р Еміль Бей, директор школи Лідія Макаренко, господар кляси проф. д-р Леонід Рудницький, д-р Анна Бойцун і д-р Іван Куйдич.

Як і попередніми роками, для матурантів відбувся врочистий вечір вручення дипломів. Вечір був дуже успішний, в ньому взяли участь не тільки молодь і батьки та й вчителі й члени „Рідної Школи", але й представники громадських установ із д-ром Володимиром Ґаланом у проводі. Школа українознавства „Рідної Школи" у Філядельфії втішається повним признанням і батьків і громади; її випускники володіють досконало рідною мовою, і мають велике знання українознавчих предметів. Вже почався новий шкільний рік нашої школи, що приміщується у претарно вивінуваному будинку публічної середньої школи. У школі навчається близько пів тисячі студентів.

ОТ

204-ИЙ ВІДДІЛ УНС...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

який був, є і буде тісно пов'язаний з українським організованим життям в цій країні, вартує того, щоб для його розбудови працювати". Як доказ живучости фінансовий секретар передав на руки головного предсідника Иосипа Лисогора 15 аплікацій нових членів.

У мистецькій частині бенкету виступили обдидва наші письменники - гумористи Іван Керницький - Ікер та Микола Понеділок, які прочитали свої гуморески, присвячені Ювілятові, і капеля юних бандуристів під технічним керівництвом мґра М. Чорного і диригентурою о. С. Кіндзерявого-Пастухова, виконуючи декілька пісень.

У другій частині програми бенкету д-р В. Палідвор не без зворушення представив присутнім живучих ще піонерів і основників Відділу: Михайла Баксовича з дружиною і сином (член УНС від 1918 року), Марію Корчак, Петра Мартинюка, Катерину Захарко, Мирона Сурмача та згадав трьох неприявних Марту Мороз, Марію Гіндер і Василя Новаківського, які не могли прийти на бенкет. Усім згаданим головний предсідник УНС И. Лисогір вручив почесні грамоти. Він виголосив також коротке привітальне слово, згадаючи про активність Відділу, про великий вклад праці піонерів, про їхню жертвенність на різні культурні і харагативні цілі тут і в Україні та закликав усіх бути обтимістами, бо український народ і його еміґрація не перший раз переживають тяжкі часи і не один раз перемагали труднощі. Головний предсідник вручив плякату д-рові В. Палідворові, як окрему подяку Головного Уряду за влад його праці, а присутні відспівали йому „многая літа".

В часі вечері д-р В. Палідвор представив гостей при головному столі, при якому, крім головного предсідника И. Лисогора і його дружини пані Марії, сиділи ще: головний секретар УНС Володимир Сохан, заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис, голова КОУАО адв. Роман Гуглевич, обласний організатор В. Оріховський з дружиною Дарією, оо. С. Шевчук і І. Ткачук, д-р О. Соколишин, Софія Карплюк і ред. В. Левенець — представник „Свободи". Ювілей вшанували своєю приявністю також представники Округ Ню Джерзі і Ню Йорку — Галина Гаврилюк, М. Жук, Марія Мацяк, М. Хоманчук і представники чисельних Відділів — 4 міністер Ю. Ревай, 5 А. Малан, 86 д-р І. Ссрант, 130 Ю. Юрків, М. Фенчин, В. Піх, 170 Христина Кахнич, 184 рад. Б. Ластовецький, Л. Ластовецька, М. Козіцька, 194 Е. Манацький, 200 І. Пригода, 204 Марія Палідвор, 267 д-р Іван Флис, Глорія Толобко, 325 В. Кловзник, В. Цюпа, 327 п. Спачинський, 361 д-р М. Пізнак, Роман Крупка, 450 Евстахія Мілянич, 455 Леся Соколишин, 457 Іван Керницький, 489 д-р М. Шпитко. Відчитано також декілька писемних привітів, між ними від бувшого предсідника Відділу Євгена Ляховича і д-ра Р. Голіята. Коротке усне привітання Ювілятові склав український „війт" Ню Йорку адв. Р. Гуглевич. Кінцеву молитву провів о. Іван Ткачук. Програму бенкету закінчено співом українського національного гимну.

ТАРЗАН, Ч. 7385. Перемогла цивілізація

„Проживши ціле життя згідно з інсотнктами мавполюдини, я вхопив дівчину на руки й вискочив на дерево..."

„Але перемогло моє походження від цивілізованих предків і незабаром я почав опікуватися нею та приносити їй їду!"